

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИСОКИ САВЕТ ТУЖИЛАШТВА
ЕТИЧКИ ОДБОР
Посл.бр. ЕО 33/23
Дана: 20.11.2023. године
БЕОГРАД

Етички одбор Високог савета тужилаштва (раније Државног већа тужилаца), у саставу Тамара Мирковић, председник и чланови др Јасмина Киурски, Миљко Радисављевић, Небојша Тасић и Бранислава Инић Јашаревић, сходно члану 3. алинеја 2. Пословника о раду Етичког одбора („Сл.гласник РС“, бр. 59 од 31. јула 2018. године и 69 од 9. јула 2021. године), издаје

УПУТСТВО
ЗА ПОСТУПАЊЕ НОСИЛАЦА ЈАВНОТУЖИЛАЧКЕ ФУНКЦИЈЕ У СКЛАДУ
НАЧЕЛОМ 7. ПРОФЕСИОНАЛНИ ИНТЕГРИТЕТ И
НАЧЕЛОМ 8. ЛИЧНИ ИНТЕГРИТЕТ
ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Етичком одбору Високог савета тужилаштва (раније Државног већа тужилаца), у периоду од 27. марта до 24. октобра 2023. године, поднето је 12 иницијатива (ЕО 8/23, ЕО 10/23, ЕО 12/23, ЕО 14/23, ЕО 15/23, ЕО 18/23, ЕО 19/23, ЕО 21/23, ЕО 22/23, ЕО 28/23, ЕО 29/23, ЕО 30/23) у којима се указује на евентуално кршење Етичког кодекса.

Разматрајући поднете иницијативе, на седници одржаној 10. априла 2023. године, Етички одбор (*образован Одлуком Државног већа тужилаца А.бр.95/21 од 23.04.2021. године*), у тадашњем саставу Тамара Мирковић, председник и чланови др Јасмина Киурски, Миљко Радисављевић, Бранислава Инић Јашаревић и проф. др. Јован Бабић, као и на седници Етичког одбора (*чланови Небојша Тасић и Бранислава Инић Јашаревић именовани Одлуком Високог савета тужилаштва А.бр.411/23 од 26.07.2023. године*), одржаној 8. септембра 2023. године, у саставу Тамара Мирковић, председник и чланови Миљко Радисављевић, Небојша Тасић и Бранислава Инић Јашаревић, у оправданом одсуству члана др Јасмине Киурски, након дискусије и анализе чињеница представљених у иницијативама, једногласно је оценио да се у свим поднетим иницијативама указује на евентуално понашање носилаца јавнотужилачке функције супротно начелу 7. Професионални интегритет и начелу 8. Лични интегритет.

Ценећи значај успостављања и прихватања стандарда професионалне етике у вршењу јавнотужилачке функције и надлежности Етичког одбора у домену старања о спровођењу Етичког кодекса и промовисања професионалне етике, као и персоналну, временску и супстанцијалну повезаност догађаја и понашања описаних у поднетим иницијативама, чланови Етичког одбора једногласно су одлучили да поводом поднетих иницијатива издају писано упутство о одређеним етичким питањима, сходно члану 3. алинеја 2 и 3. Пословника, што представља основ за поступање Етичког одбора.

Писано упутство односи се на понашање носилаца јавнотужилачке функције описано у поднетим иницијативама, али је сврха његовог издавања и да се свим носиоцима јавнотужилачке функције укаже на садржину и значај поштовања етичких начела Професионални интегритет и Лични интегритет.

Наиме, поштовање етичких начела од стране носилаца јавнотужилачке функције од суштинске је важности за правилно функционисање јавног тужилаштва и обављање ове функције на правичан, објективан и непристрасан начин.

Имајући у виду наведено, и функцију Етичког одбора који се као радно тело Високог савета тужилаштва стара о поштовању и примени Етичког кодекса, у циљу унапређења достојанства јавнотужилачке функције и угледа јавног тужилаштва, чија је улога искључиво да укаже да ли је одређено понашање прихватљиво са аспекта професионалне етике, без овлашћења да такво понашање санкционише, Етички одбор у саставу Тамара Мирковић, председник и чланови др Јасмина Киурски, Миљко Радисављевић, Небојша Тасић и Бранислава Инић Јашаревић, издаје писано упутство за поступање у складу са етичким начелом Професионални интегритет и етичким начелом Лични интегритет.

ЕТИЧКО НАЧЕЛО ПРОФЕСИОНАЛНИ ИНТЕГРИТЕТ ЧЛАН 7 ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Јавни тужилац и заменик јавног тужиоца дужан је да се уздржи од сваког понашања које би у јавности оправдано могло да створи утисак о коришћењу јавних овлашћења у приватне сврхе (чл.7. алинеја 6. Етичког кодекса).

Носилац јавнотужилачке функције, као гарант поштовања закона, самосталан је у вршењу јавнотужилачке функције од извршне и законодавне власти и дужан да очува поверење у своју самосталност у раду¹, чиме се остварује спољни аспект самосталности.

Унутрашња самосталност подразумева слободно вршење функције и одлучивање, у складу са законом и подзаконским актима, али иста није препрека за хијерархијску организацију тужилаштва, нити издавање општих препорука или смерница о примени закона како би се обезбедила уједначеност закона и тужилачке

---

¹ Члан 50. Закона о јавном тужилаштву („Сл.гласник РС“ број 10 од 9.фебруара 2023. године).

праксе, или успоставили приоритети тужилачког деловања, нарочито у државама у којима се примењује начело опортунитета².

Функција јавног тужиоца врши се у јавном интересу.

Носиоци ове захтевне и одговорне функције, која изискује висок степен професионалности, храброст и посвећеност, морају исказати апсолутни интегритет у вршењу дужности и понашању и не смеју оставити сумњу у погледу своје објективности и непристрасности, како у односу са странкама, тако и у односу са другим јавним тужиоцима.

У том смислу, својим ставовима и активностима које произилазе из функције коју обављају, не смеју испољавати амбиције везане за каријеру које би могле погрешно да усмеравају њихове одлуке и дужни су да се старају да обезбеде поштовање закона, поштују принципе уздржаности и дискреције, посебно у погледу изражавања политичких, филозофских или верских уверења, личног непријатељства, исказивања презира или насилног става према било коме због антипатије коју поступци те особе могу изазвати, чак и у случају када су они потпуно неприхватљиви³.

Начело професионалног интегритета подразумева да носилац јавнотужилачке функције, независно од личних склоности и ставова у вези са понашањем другог носиоца јавнотужилачке функције, треба да се уздржи од свих активности у којима би његови лични интереси или ставови могли нарушити принципе непристрасности и објективности или у јавности створити утисак да се јавна овлашћења користе у приватне сврхе.

Тужиоци имају обавезу неутралности и треба да поступају независно од личних склоности, уз поштовање права на другачије мишљење, без предрасуда или дискриминације.

Имајући у виду наведено, носилац јавнотужилачке функције, у вршењу јавних овлашћења треба у сваком тренутку да чува част и углед своје професије и да се понаша на начин који неће довести у питање његов професионални интегритет, непристрасност и посвећеност владавини права, нити код колега или у јавности створити утисак о коришћењу јавних овлашћења у приватне сврхе.

---

² Консултативно веће европских тужилаца (КВЕТ), *Мишљење број 13 (2018) „Независност, одговорност и етика тужилаца“*.

³ *Ibidem*.

ЕТИЧКО НАЧЕЛО ЛИЧНИ ИНТЕГРИТЕТ

ЧЛАН 8 ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Јавни тужилац и заменик јавног тужиоца дужан је да се у вршењу функције и у јавном животу уздржи од сваког понашања које би могло да наруши част и углед јавнотужилачке функције, као и поверење јавности у рад јавног тужилаштва (чл.8. алинеја 1. Етичког кодекса).

Јавни тужилац и заменик јавног тужиоца дужан је да се према другом јавном тужиоцу и заменику јавног тужиоца, запосленима у јавном тужилаштву, припадницима осталих правосудних професија, полиције, безбедносних и других јавних служби, опходи с уважавањем и поштовањем (чл.8. алинеја 3. Етичког кодекса)

Јавни тужилац и заменик јавног тужиоца дужан је да садржајем својих објава на друштвеним мрежама не нарушава професионални и лични углед и поверење грађана у јавно тужилаштво (чл.8. алинеја 5. Етичког кодекса).

Тужиоци уживају слободу мишљења и говора и слободу удруживања на исти начин као и други припадници друштва. Када користе ова права, они морају узети у обзир дужност дискреције и пазити да не угрожавају јавни углед независности, непристрасности и правичности које тужилац увек мора поштовати⁴.

Слобода изражавања, која укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информација и идеја без мешања јавних власти и без обзира на границе, у смислу члана 10. Европске конвенције о људским правима, повлачи за собом дужности и одговорности и може се подвргнути ограничењима, између осталог, и ради очувања ауторитета и непристрасности судства.

Имајући у виду специфичне дужности поступања које произилазе из уставног и законског положаја јавног тужилаштва које има монопол кривичног гоњења, право на слободу изражавања јавних тужилаца, аналогно ограничењима којима се ово право може подвргнути када је у питању очување ауторитета и непристрасности суда, мора се тумачити у контексту високо постављених етичких правила, која од јавних тужилаца захтевају већи степен пажње и одређена ограничења у јавном разговору, која се не односе на остале грађане.

Етички стандарди обавезују јавног тужиоца да у сваком јавном разговору има у виду чињеницу да је његов положај примарно изведен из места и значаја професије јавног тужиоца у систему, а не из појединачних права које има као остали грађани.

У том смислу, носилац јавнотужилачке функције своје професионалне интересе и ставове треба да стави у функцију унапређења јавног тужилаштва као целине, јер као професионалац не може бити изнад професије а као појединац изнад функције из које та овлашћења изводи.

---

⁴ Консултативно веће европских тужилаца (КВЕТ), *Мишљење број 9 (2014) о европским нормама и начелима за тужиоце.*

Наиме, јавни тужиоци морају увек имати у виду да ставови и мишљења која износе у јавности, утичу на стварање укупне слике о јавном тужилаштву као државном органу, а тиме и поверења јавности у рад јавног тужилаштва.

Функција јавног тужиоца мора уживати јавно поверење, што изискује појачан степен одговорности када се у јавности износе критике на рад овог државног органа, које се не смеју заснивати на личним вредносним судовима, уколико немају јасну чињеничну основу и уколико њихово јавно изношење не може допринети конструктивном дијалогу и решавању евентуалних проблема у раду, што је пожељно и неопходно у демократском друштву.

Такође, јавни тужиоци су дужни да одрже дискрецију, што у неким случајевима, било да је то питање личног сензибилитета или резултат разумевања етичких стандарда, онемогућава њихове јавне одговоре на критике, што додатно обавезује на уздржаност у јавним наступима, којима се може дискредитовати рад читавог јавног тужилаштва, иако се односе на појединачни случај. Ово нарочито треба имати у виду у ситуацији латентних или манифестованих професионалних или личних неслагања, у којима свака реакција може изазвати следећи непредвидљив и неконтролисани одговор, који проблеме усложњава, уместо решава.

Иако и за јавне тужиоце, као и за остале титуларе права на слободу изражавања, важи стандард да свака интервенција у коришћење ове слободе мора бити рестриктивна, јавни тужиоци, управо имајући у виду значај функције коју обављају а тиме и повећано интересовање јавности за питања из надлежности јавног тужилаштва, у складу са етичким стандардима, у јавном разговору треба да теже проналажењу одговарајућег баланса између права на слободу изражавања и потребе да се штити углед јавног тужилаштва и правилно вођење поступка у сваком конкретном случају, нарочито јер у јавности могу створити утисак да је јавна критика изнета у циљу одбране сопственог става, а не у сврху решавања питања од општег интереса, у ком смислу рад јавног тужилаштва треба да буде изложен стручној и објективној јавној критици .

Као што је етика јавних тужилаца, у односу на остале грађане, појачана високим професионалним стандардима, тако је и обавеза главног јавног тужица када реагује на конкретно понашање интензивнија у односу на остале јавне тужице, имајући у виду важност функције коју обавља. У том смислу, поступање у складу са етичким стандардима од главног јавног тужиоца изискује да управо ауторитетом и значајем свог положаја покаже висок степен способности у решавању спорних питања, у ком смислу увек мора поступати правично, непристрасно и објективно, уз поштовање личног интегритета других јавних тужилаца и основних права и слобода.

Носиоци јавнотужилачке функције поступају у јавном интересу и њихова је основна дужност да се у раду и приватном животу придржавају највиших етичких и професионалних стандарда и да својим понашањем, чувањем части и достојанства, како личног тако и професије, очувају и унапреде поверење друштва у јавно тужилаштво и владавину права.

Руководећи се таквим циљем, дужни су да се уздрже од сваког понашања којима би се урушио углед јавног тужилаштва и умањило поверење јавности у његов рад. Носиоци јавнотужилачке функције треба увек да буду свесни чињенице да су због

значаја посла којим се баве изложени повећаном интересовању јавности и да морају бити, али и остављати утисак да су у својим одлукама непристрасни.

Јавни тужиоци треба да се уздрже од политичких активности које нису у складу са начелом непристрасности⁵, односно јавног изражавања политичких ставова и учествовања у јавним расправама политичког карактера, осим када се ради о питањима која се тичу јавног тужилаштва, владавине права и људских права.

Јавни тужилац је гарант поштовања закона и бранилац друштва и не сме бити инструмент који се користи у интересу било које друштвене, политичке или верске групе или било ког дела власти, нити заштитник њених присталица⁶.

Понашање носилаца јавнотужилачке функције не може бити препуштено искључиво њиховом нахођењу, како у раду, тако и ван посла, из ког разлога је поштовање етичких начела, као идеала поступања јавних тужилаца, додатни обавезујући оквир поступања, садржан у специфичним нормама појачане етичке одговорности, са циљем унапређења достојанства и угледа носилаца јавнотужилачке функције и јавног тужилаштва у целини.

ЕТИЧКИ ОДБОР ВИСОКОГ САВЕТА ТУЖИЛАШТВА

---

⁵ Мишљење КВЕТ број 9 (2014) и Образложење уз Римску повељу, став 81-82.

⁶ Консултативно веће европских тужилаца (КВЕТ), Мишљење број 13 (2018) „Независност, одговорност и етика тужилаца“.